

Raadsstuk

Onderwerp: Verbonden partijen in Haarlem
BBV nr: 2014/475087

1. Inleiding

In 2009 heeft de raad het kader voor de omgang met verbonden partijen voor het eerst vastgesteld met de nota *Verbonden partijen in Haarlem* (zie BIS 2008/226666). Sinds het vaststellen van die nota zijn er diverse ontwikkelingen geweest of in gang gezet. Voorbeelden zijn de invoering van de Wet normering topinkomens en het wijzigen van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast zijn er de afgelopen jaren rond sommige van de verbonden partijen van Haarlem discussies ontstaan. Overzicht en kennis van de verschillende rollen en afwegingen die gemaakt moeten worden, kan helpen deze discussies tot een goed einde te brengen. Ook zijn er in 2014 twee moties over (onder meer) verbonden partijen aangenomen en is er een toezegging gedaan. Al deze ontwikkelingen en gebeurtenissen zijn aanleiding om de kaders voor de omgang met verbonden partijen te actualiseren en opnieuw vast te stellen. De hernieuwde kaders borduren voort op de kaders uit 2009 en vormen daar geen trendbreuk mee.

2. Voorstel aan de raad

1. Het college stelt de raad voor de nota *Verbonden partijen in Haarlem* vast te stellen.
2. Het college stelt de raad voor om de motie met kenmerk BAZ 2014/429759 en de toezegging met kenmerk BAZ 2014/258925 als afgedaan te beschouwen.

3. Beoogd resultaat

De kaderstellende nota heeft tot doel het vastleggen van de wijze waarop Haarlem de relaties met verbonden partijen vorm geeft. In de nota wordt aandacht besteed aan de bestuurlijk meest relevante aspecten. Dit gebeurt door te beschrijven wat de verantwoordelijkheid is van de raad en wat de verantwoordelijkheid is van het college en waar deze elkaar raken. Een ander punt dat bestuurlijk van belang is, is de vraag welke verschillende rollen de gemeente heeft ten aanzien van verbonden partijen en hoe die rollen belegd zijn in bestuur en organisatie. Tot slot is beschreven wat de aanpassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen (ingegaan 1 januari 2015) inhoudt.

Een verdere en meer technische uitwerking is te vinden in de bijlagen. Hierin staat onder meer de beslisboom die Haarlem hanteert voor het beantwoorden van de vraag of samenwerking voordelen biedt en welke vorm van samenwerking daarbij het meest gewenst is. Ook is een overzicht van alle verbonden partijen inclusief een korte stand van zaken bijgevoegd.

4. Argumenten

Haarlem onderhoudt relaties met vele organisaties, instellingen en bedrijven. In sommige daarvan heeft de gemeente zowel een financieel als een bestuurlijk belang, omdat zij werkzaamheden voor de gemeente uitvoeren. In die gevallen is sprake van een zogenoemde verbonden partij. In de paragraaf verbonden partijen in de begroting en het jaarverslag geeft de gemeente informatie over deze relaties. Het aantal verbonden partijen is de afgelopen tijd

toegenomen. Daarom is het voor het goed kunnen onderhouden van deze relaties nodig om een duidelijk kader vast te stellen.

Motie 'Meer grip op gemeenschappelijke regelingen' (BAZ 2014/429759)

Op 6 november 2014 heeft de raad een motie aangenomen die het college opdraagt “Om uiterlijk in januari 2015 de raad de uitwerking van het nieuwe wetsartikel voor gemeenschappelijke regelingen te sturen. Hierin staan in ieder geval de consequenties voor de P&C cyclus vermeld en de manier van afstemming met de gemeenten in de regio.”

In de nota *Verbonden partijen in Haarlem* zijn de nieuwe data opgenomen, waardoor de raad iets langer de tijd heeft om zich een mening te vormen over de financiële stukken van de gemeenschappelijke regelingen. Doel is de raad de gelegenheid te geven zich eventueel te verstaan met raden van andere deelnemende gemeenten. Omdat de nieuwe data slechts twee weken afwijken van de oude, zijn de gevolgen voor de planning- en controlcyclus zeer beperkt. De wijze van afstemming met de andere deelnemende gemeenten zal per regeling en in overleg met die deelnemers gaan gebeuren. Dit maakt onderdeel uit van overleg over eventuele andere aanpassingen in regelingen die nodig zijn vanwege de wetswijziging.

Motie 'Democratische zeggenschap in Haarlemse raad' (BAZ 2014/194936)

Op 15 mei 2014 heeft de raad een motie aangenomen die het college oproept “om voortaan ook bij alle nieuw, te wijzigen en voort te zetten regionaal beleid vroegtijdig ter bespreking aan de Gemeenteraad een startnotitie voor te leggen, zodat zij de kaders voor de gemeente Haarlem mee kunnen geven, waarmee een conceptversie kan worden uitgewerkt, die dan uiteindelijk ter besluitvorming tijdig aan de Gemeenteraad kan worden voorgelegd.”

Het college stemt hiermee in. De nota *Verbonden partijen in Haarlem* bevat het kader voor de wijze waarlangs formele regionale samenwerking tot stand komt in de vorm van gemeenschappelijke regelingen of andere verbonden partijen. Voor de oprichting van een gemeenschappelijke regeling heeft het college de toestemming nodig van de raad en voor oprichting van andere vormen van verbonden partijen krijgt de raad vooraf gelegenheid hierover zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken. In een eerder stadium zal aan de raad al een startnotitie worden voorgelegd over de voorgenomen samenwerking en het doel hiervan. Niet alle regionaal beleid leidt echter tot een formele verbonden partij. Daar waar wordt samengewerkt zonder dat sprake is van een verbonden partij zal ook met startnotities worden gewerkt. Het college stuurt de raad een brief waarin het verder op de motie ingaat.

Toezegging (BAZ 2014/258925)

In de commissie Bestuur van 22 mei 2014 is naar aanleiding van een discussie over de VRK een notitie toegezegd ter bespreking in de commissie over de inrichting, invloed, besluitvorming en samenwerking binnen de (regionale) samenwerkingsverbanden waaraan de gemeente deelneemt. De nota *Verbonden partijen in Haarlem* bevat uitgebreide informatie over de genoemde elementen, zowel in algemene zin als per regeling. Het college stelt de raad voor om de toezegging hiermee als afgedaan te beschouwen.

Verbonden partijen in context beleid

Doordat verbonden partijen nu vaak vooral in de raad aan de orde komen op het moment dat hun financiële jaarstukken op de agenda staan, blijft de bespreking nogal eens beperkt tot de financiële kant. Door jaarlijks een paar verbonden partijen op de agenda te zetten op een ander moment, ontstaat meer ruimte om te beoordelen of werken met de verbonden partij nog steeds de beste manier is om de daarmee beoogde beleidsdoelen te verwezenlijken. Dat doet meer recht aan de rol van de raad. Daarnaast worden ontwikkelingen bij verbonden partijen tussentijds opgenomen in de reguliere gemeentelijke bestuursrapportage die tweemaal per jaar verschijnt.

5. Risico's en kanttekeningen

Niet alle organisaties waar de gemeente mee samenwerkt, voldoen aan het criterium van een verbonden partij. Er zijn organisaties waar de gemeente alleen een financiële relatie heeft door het toekennen van een subsidie, zonder dat zij in het bestuur van die organisaties zit. De relatie met deze gesubsidieerde instellingen is soms even intensief en kent financieel deels gelijkaardige risico's als die met een verbonden partij. Daarom is het kader van deze nota ook het kader voor de omgang met instellingen die jaarlijks € 0,5 miljoen of meer subsidie ontvangen van de gemeente.

Het op afstand zetten van gemeentelijke uitvoerende taken brengt ook risico's met zich mee. Het is zaak deze risico's goed te beheersen. Verrassingen op het gebied van de organisatie, realisatie van beleidsdoelstellingen, op bestuurlijk juridisch gebied, op het gebied van de integriteit en financiële en fiscale risico's moeten worden voorkomen. De behoefte of noodzaak aan sturing bepaalt daarbij welke instrumenten de gemeente inzet en hoe streng de sturing moet zijn.

6. Uitvoering

De uitvoering van de nota bestaat uit het bekend maken van de kaders bij raad, college, organisatie en verbonden partijen en het vervolgens toepassen ervan. Daartoe zullen gesprekken worden gevoerd met de belangrijkste betrokkenen per verbonden partij of groep van partijen. In deze gesprekken wordt nagegaan voor welke onderwerpen uit de nota veranderingen in de bestaande relatie nodig zijn. Aanpassingen die alleen de gemeentelijke uitvoering raken kunnen zelfstandig worden doorgevoerd. Aanpassingen die ook andere deelnemers in een verbonden partij raken of de organisatie van die verbonden partij raken, zullen in samenwerking daarmee moeten worden doorgevoerd. Een voorbeeld daarvan is het regelmatig organiseren door een verbonden partij van bijeenkomsten voor raadsleden van deelnemende gemeenten over actuele ontwikkelingen. Voor onderwerpen die in de relatie met meerdere of alle verbonden partijen relevant zijn, zoals de invoering van de vennootschapsbelasting, zal zoveel mogelijk bij de gemeentebrede uitvoering worden aangesloten.

7. Bijlagen

1. Nota *Verbonden partijen in Haarlem*
2. Bijlagen nota *Verbonden partijen in Haarlem*

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. de nota *Verbonden partijen in Haarlem* vast te stellen.
2. de moties met kenmerk BAZ 2014/194936 en BAZ 2014/429759 en de toezegging met kenmerk BAZ 2014/258925 als afgedaan te beschouwen.

Gedaan in de vergadering van (wordt ingevuld door de griffie)

De griffier

De voorzitter